

ภาคผนวก จ

ข่าวสารที่เกิดขึ้นในพื้นที่ย่านเดินรถที่ตามหน้าหนังสือพิมพ์

Fabric market set for Bt1-bn upgrade

■ Kwanchai Rungfapaisarn
THE NATION

SAMPENG, ONE of Bangkok's biggest and oldest markets for fabric and ready-made clothing, is set to modernise, with a Bt1-billion retail and wholesale complex on the way.

Metro Regent Co Ltd has been awarded a more-than-30-year lease by landowner Crown Property Bureau to develop the new shopping complex on the seven-rai *Chumchon Khunying Luenrit* (Khunying Luenrit Community) at the intersection of Yaowarat and Wat Tuek roads.

The new Sampeng Trade Centre will provide modern retail and wholesale facilities and ample parking space to accommodate strong demand among traders, customers and visitors in the vicinity of Bangkok's Chinatown.

The project will feature about 80,000 square metres

See Boost [6B]

Billion-baht boost for oldest clothing market

■ From 1B

of retail, wholesale and office space, as well as 100 residential units and parking lots capable of accommodating more than 1,000 vehicles.

The project is expected to be completed by 2005.

Metro Regent was formed by three major individual partners, Japan's Mitsuo Maruichi, Singapore's Santokh Arora and an undisclosed Thai investor.

The joint company has appointed Nexus Property Consultants Co Ltd, a well-known agency with wide experience in retail and wholesale, to operate the project and leasing.

"Sampeng is considered one of the largest and oldest business centres in Bangkok, but the area has become run-down and heavily populated.

There are no modern retail facil-

ities and parking lots in the area," said the unnamed Thai investor.

He said the proposed development would significantly improve the intersection's overall environment and increase its trading potential.

The site is now occupied by decrepit, two-storey shop houses, most of whose leases expired by the end of last year. There are only seven or eight remaining legal tenants, whose leases will expire in May.

CPB Property Co Ltd, a unit of Crown Property Bureau, will today officially inform more than 190 area residents by letter that they must terminate their leases and move out. More than 80 per cent of them run wholesale garment businesses.

They will be offered special terms, including a discount rate and the opportunity to reserve a new retail lease in the new complex.

SOI LUENRIT COMMUNITY

Residents say sitework will kill trade

'Project will drive away customers'

Ploenpote Atthakor

Residents of Soi Luenrit, who are to be relocated to pave the way for a new shopping centre in the old Chinatown area, yesterday stepped up calls for the right to stay and to conserve their homes, rows of majestic shophouses built in the reign of King Chulalongkorn.

The Crown Property Bureau, owner of the 225-unit shophouses, awarded a 30-year development contract to Metro Regent which wants to turn the old garment market into a shopping complex.

The project has been suspended amid opposition by residents. The Fine Arts Department has asked the developer to revise the blueprint to conserve historic aspects.

"We do not want 'the Old Siam' development model," one resident said at a hearing yesterday in Chinatown. He referred to the development of Old Siam Plaza, also by the Crown Property Bureau, in the Pahurat area in which residents were kicked out of their homes.

A Crown Property Bureau representative has tried to ease residents' fears by saying that original tenants would be given priority once the project was completed.

But the representative refused to discuss the matter in detail. She said more

would be revealed after the Fine Arts Department approved the blueprint which has been revised five times.

The bureau's promise did little to calm residents. They said they wanted the original homes to stay.

They said construction work, which will take three years, could kill trade in the area.

"We would have to leave our businesses for three years during its construction. Who will be able to come back after such a long absence?" one resident asked. They want the Crown Property Bureau to give them a chance to conserve the area.

"It should continue to be our home. Not just a trading centre which we have to leave after business hours. Our way of life must not be affected," said Wisut Chatesan, a resident who is also member of the National Economic and Social Advisory Council.

Academics yesterday lauded the Soi Luenrit residents' efforts to conserve the area.

Yongtanit Pimonsatean, who teaches urban planning at the King Mongkut Institute of Technology Lad Krabang, headed a team to study conservation of the area. The study, which has just been completed, would be sent to the Committee for the Conservation and Development of Rattanakosin and Old Towns. "The willingness of the residents to conserve the place at their own expense is simply amazing," he said.

SOI LUENRIT, CHINATOWN

Community fights for a slice of history

Long-term residents take up preservation cause after served with eviction notice

buildings being demolished. Each family proposed to pay two million baht to the Crown Property Bureau to have the right to stay. The offer was turned down.

Chuchai Charmsa-nguwetch, one of the Luenrit residents, warned other tenants that people could be evicted on similar grounds.

"Luenrit is a trial case. If it becomes a successful project, it would inevitably lead to more projects and more communities being affected in a similar way," he said, referring to the Luenrit area.

Mr. Master Plan, which is believed to affect more than 20 original communities in the inner part of the Rattanakosin area. Mr. Chuchai said he did not want to see a repeat of the old days when the buildings were torn down to be replaced by modern ones.

"There are no guarantees the project will succeed. A modern shopping plaza could be built anywhere, and should not go up at the expense of century-old buildings," he said.

the Preechachai family, which had never sold the building, the privilege is useless. Thaworn Singh, who has run a wholesale garment business here for 50 years, said he was not interested in leasing the space in the complex.

"This is a wholesale business, not a business on the third floor of a shopping complex. We need space to load, wrap and send clothes to our customers."

"I have only one home and it is here. I don't know about our future, where to live or what to do. Settling up a new business and starting a new life should be hard, because we're all old."

The Preechachai family has been living in a three-story building for more than 50 years. In the past, the house held up to 20 family members but now there are just four.

A 74-year-old ex-soldier, Preecha Preechachai, said he was angry to get the letter.

"I served my country for a long time and I will not go. I will stay here as long as I can," he said.

Mr. Preecha said the developer had offered tenants the right to lease space in the new shopping complex. But for

with the rest of the residents. "We have been living and running our businesses in the area for more than 30 years and they expected us to move within 30 days."

elderly who have such strong ties to the place," said Ms Suwanna.

Are Chaiprasert, whose family has lived in the community and run a photo shop since her 94-year-old father had lived here since he migrated from China 74 years ago.

"Even now, I do not have the heart to sell my home. I am afraid the news could shock him because he loves this place so much. He never wanted to move, any where else and I don't think he could cope well if we have to move," she said.

but construction was delayed amid opposition by local community, which has about 100 families.

The seven-rai compound has been home to more than 200 Thai-Chinese and Thai-Indian families since King Rama V. Some families have been living here for more than 100 years.

Most residents run wholesale garment businesses. Only 10% of residents still live here.

The Kongsakpattana family has been in the community since 1950. Mr. Suwanma Kongsakpattana said the Crown Property Bureau wrote in February, giving residents 30 days to move out. The letter came out of the blue.

"I was shocked. I was fighting to get around for a while but no one believed it could happen on Crown Property Bureau land, which tenants considered secure."

"The landowner never discussed the issue with us. I was so shocked, along

with the rest of the residents. "We have been living and running our businesses in the area for more than 30 years and they expected us to move within 30 days."

elderly who have such strong ties to the place," said Ms Suwanna.

Are Chaiprasert, whose family has lived in the community and run a photo shop since her 94-year-old father had lived here since he migrated from China 74 years ago.

"Even now, I do not have the heart to sell my home. I am afraid the news could shock him because he loves this place so much. He never wanted to move, any where else and I don't think he could cope well if we have to move," she said.

Mr. Yongsanit welcomed the developer's proposal to develop Luenrit into a modern shopping plaza. However, both sides needed to talk and aim for a peaceful solution.

Meanwhile, Metro Bangkok, the project developer which won a 30-year contract with the Crown Property Bureau, said it had put in a revised blueprint to the Fine Arts Department.

"There will be two- and five-storey buildings with a 10-floor parking lot. Some spots will have to be demolished but 30-40% of the original structure will be kept."

Mall will 'threaten livelihood'

Academic laments potential loss of old trading culture

PLOENPOTE ATTAKOR

This is the only one left from a bygone era," he said. The fear of eviction made residents realise the importance of keeping old architecture. They saw conservation as a prerequisite for the right to stay.

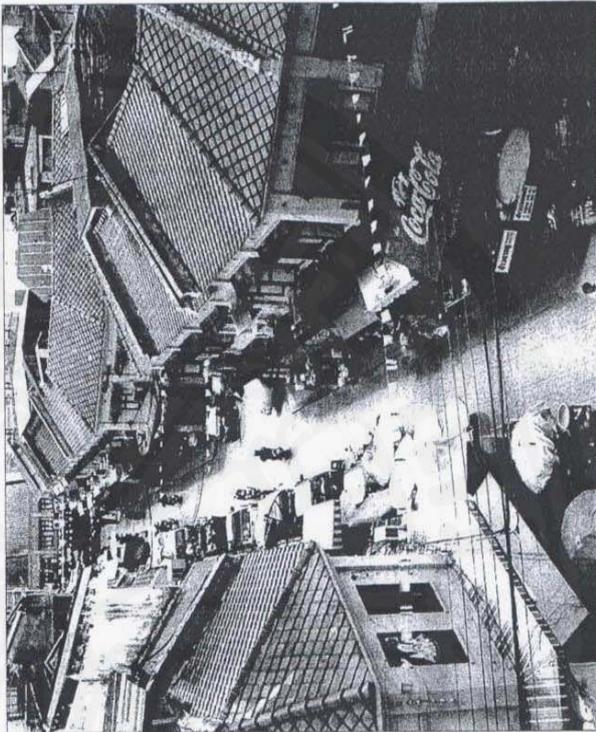
The academic said he had confidence in the community's potential to keep the historic site in good shape.

"This is a well-to-do community. They are ready to try anything to resolve the problem. But the real issue is that this will not happen under the year-by-year contract-renewal policy as they do not feel secure."

Mr. Yongsanit welcomed the developer's proposal to develop Luenrit into a modern shopping plaza. However, both sides needed to talk and aim for a peaceful solution.

Meanwhile, Metro Bangkok, the project developer which won a 30-year contract with the Crown Property Bureau, said it had put in a revised blueprint to the Fine Arts Department.

"There will be two- and five-storey buildings with a 10-floor parking lot. Some spots will have to be demolished but 30-40% of the original structure will be kept."

A high view of Soi Luernrit where a modern shopping complex is planned. — CHANAT KAVANU

Development plan triggers eviction fear

A plan to develop the wholesale garment market in Soi Khung Luernrit into a modern trade centre causes a stir in the community. Residents fear the loss of their business and the negative impact on the historical buildings.

NATIONAL HERITAGE

Conservation committee looking into Luenrit case

Community opposes development plan

Anchalee Kongrut

The sub-committee on Environment, Nature and Art Conservation is looking into the case of Luenrit Community, which has received a relocation order from the Crown Property Bureau.

The bureau has awarded a 30-year lease contract to a developer, Metro Regent, which plans to build an 11-storey shopping centre at the site. However, the plan has faced strong resistance from the community, which wants the area preserved as a national heritage site.

The sub-committee, which is authorised to give its views to the state on national heritage conservation, called a meeting yesterday to study the impact and potential visual pollution of the project.

Metro Regent initially wanted to demolish the old structure, which comprises rows of two-storey shophouses built in the reign of King Chulalongkorn. The developer agreed, however, to revise the blueprint as a compromise to avoid

objections from the Fine Arts Department.

Watanyu Na Thalang, sub-committee chairman, said the panel needed more time to study the issue and scheduled another meeting for next month.

So far, the sub-committee was studying the cultural identity of the community, a central concept for modern conservation.

However, since the sub-committee's authority was limited to giving recommendations, the developer could still go ahead with its plans if it received approval from authorised agencies.

Attending yesterday's meeting was Yongtanit Pimonsathean, assistant professor at the Department of Urban and Regional Planning, King Mongkut Institute of Technology at Lat Krabang campus, who conducted a study on the Luenrit community.

The study gave high regard to the vintage shophouses and residents.

He praised the community for its readiness to conserve the heritage site.

The Luenrit community has agreed to set up a conservation fund which will be used for shophouse maintenance and renovation.

CHINATOWN

No backdown on Luenrit plan

Residents back own design, higher rents

Anchalee Kongrut

The Crown Property Bureau says it will not back down from its plan to allow a real estate developer to turn an old clothing market in Luenrit area, next to Chinatown, into a shopping complex.

In 2002 the CPB awarded a 30-year lease over the property to Metro Regent. Residents have opposed the redevelopment, because they would be forced to leave the area, which is famous for its historic architecture dating to the reign of King Chulalongkorn. Bureau director-

general Chirayu Isarangkun na Ayutthaya said the contract would not be cancelled even though residents had offered a new deal, including higher rents.

"We cannot end the contract just because someone makes a new offer," Mr Chirayu said.

The shopping mall's blueprint had already been revised and approved by the Fine Arts Department, he said.

The design details have not been made public, but the bureau insists the area's cultural significance will not be harmed.

Mr Chirayu said his office is willing to hear from local residents. "It is time the CPB redeveloped blocks of land with economic potential, along with run-down areas and places where there is a risk of fire or other dangers," he said.

Residents say they are preparing a development plan for the area and will send it to the CPB.

Surain Thapanangkun, a resident of the community, said it would include attractive financial returns, perhaps even surpassing the amount given by Metro Regent.

The community would also chip in money for restoration work on the buildings. They were also willing to pay higher rents. Mr Surain said the residents would set up a non-profit body for the restoration work and develop the area into a cultural tourism site.

"We hope the bureau will give people a chance. We hope the agency will see the value of the community," said Mr Surain.

แยกวิชา

เมื่อกรมศิลปากร โดยสัม นิธินันท์.....

นับถึงวันนี้ก็เห็นจะเดือนแล้วที่ชาวบ้านซอยเลื่อนฤทธิ์ ถนนเยาวราช แขวงจักรวรรดิ เขตสัมพันธวงศ์ ได้พร้อมใจกันไปยื่นเรื่องร้องต่ออธิบดีกรมศิลปากร คัดค้านการสร้างอาคาร ห้างสรรพสินค้า เพราะต้องการที่จะอนุรักษ์อาคารและสิ่งปลูกสร้างในซอยดังกล่าว

เพราะก่อนหน้านี้ กทม. พร้อมด้วยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้พยายามจัดสัมมนาเพื่อสร้างความเข้าใจในด้านการปรับปรุงฟื้นฟูเมืองในพื้นที่สำคัญทางประวัติศาสตร์

โดยได้มีการสัมมนาเพื่อสร้างความเข้าใจต่อกันระหว่างวันที่ 22-23 สิงหาคม 2544 ที่โรงแรมรัตนโกสินทร์ ทุกฝ่ายเข้าใจให้ความสำคัญทางประวัติศาสตร์

แต่เมื่อวันนี้บนสังคมของผลประโยชน์ ประวัติศาสตร์เริ่มจะไม่อยู่ในใจของคนในชาติอีกต่อไป ดังเช่นกำลังเกิดกับซอยเลื่อนฤทธิ์ ซึ่งมีอาคารเก่าแก่ตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 แต่ดูเหมือนจะไม่ได้สร้างจิตสำนึกให้เกิดขึ้นในจิตใจของคนรุ่นหลัง

เพราะมีผู้เสนอผลประโยชน์เข้ามาให้มากมายมหาศาลเกินกว่าที่จะปฏิเสธได้

ทราบได้ถ้าหน่วยงานของทางราชการไม่กระตือรือร้นที่จะแก้ปัญหา ปล່อยให้ผลประโยชน์มาครอบงำสิ่งที่เคยเป็นประโยชน์ของชาติ ก็กำลังจะถูกนำไปจำหน่ายขายหาเงินเข้ากระเป๋า โดยไม่ใส่ใจว่าวัฒนธรรม ชาติ ศาสนา คือ หัวใจของความเป็นชาติ

สำหรับที่ซอยเลื่อนฤทธิ์แห่งนี้ เมื่อวันที่ 3 เมษายนที่ผ่านมา ชาวบ้านในซอยดังกล่าว ได้ยื่นชื่อเป็นบัญชีทางวาวเพื่อร้องเรียนต่ออธิบดีกรมศิลปากรเพื่อให้ทบทวนสัญญาดังกล่าวว่าเหมาะสมไม่กับการที่จะทำลายอาคารซึ่งเป็นสมบัติของชาติ

ทุกคนห่วงหาแต่ผลประโยชน์ที่จะมีแก่ตน จนกระทั่งลืมศิลปะและสมบัติของชาติ

ปล່อยให้นายทุนเข้ามาครอบงำและขึ้นอำนาจ

เป็นเวลาหนึ่งเดือนแล้วที่อธิบดีกรมศิลปากร สิริชัยชาญ พักจำรูญ ได้พบและรับรู้ถึงปัญหา กับชาวชุมชน ณ วันที่ 11 พฤษภาคม 2546 ชาวบ้านยังไม่ได้รับคำตอบ

ไม่รู้เห็นหรือได้อะไรที่สุด

ในเมื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐยังทำงานแบบเช้าชามเย็นยามอย่างนี้แล้วจะให้ชาวบ้านตาตาๆ ฟังใคร ไม่อยากมองว่ากรมศิลปากรเห็นเรื่องนี้เป็นปัญหาน่ารำคาญ เพราะชาวบ้านรอแล้วรอเล่าเฝ้าแต่รอ เรื่องกลับเงียบเป็นหอยจับหลัก

อย่างนี้จะให้เชื่อว่าเกิดอะไรขึ้น ข้าราชการต้องการ ซี แต่ทำตัวเป็นคนรักสบายไม่ใส่ใจปัญหา ชาวบ้านปกติแล้ว

หวังจะให้ลาออกชาติหน้าตอนบ่ายๆเถอะ

นี่คือความบัดซบของชาวบ้าน เนื้อไม่ได้กิน หนั่งไม่ได้รองนั่ง แต่เอากระดูกมาแขวนคอ

ที่มา : หนังสือพิมพ์บ้านเมือง 12 พฤษภาคม 2546

โดนไล่ที่ ร้องผู้แทนขอความเป็นธรรม.....

ชาวชุมชนเลื่อนฤทธิ์กว่า 200 ครอบครัว ยื่นหนังสือร้องเรียน ขอความเป็นธรรมต่อ สก.เขต สัมพันธวงศ์ กรณีสัญญาไม่เป็นธรรมให้ย้ายออกภายใน 30 วัน เพื่อนำที่ดินดังกล่าวสร้างลำเพ็งปลาซ่า ส่วน สก.รับลูกไกลเกลี่ยพร้อมนำเรื่องไปเจรจากับสำนักงานทรัพย์สินฯ เพื่อหาทางออกให้ประชาชน

นายพินิจ กาญจนชูศักดิ์ สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร เขตสัมพันธวงศ์ เปิดเผยว่า เมื่อเดือน กุมภาพันธ์ที่ผ่านมาตนได้เข้าไปรับเรื่องร้องทุกข์ จากประชาชนในชุมชนเลื่อนฤทธิ์ จำนวนกว่า 200 หลังคาเรือน เนื่องจากมีความเดือดร้อนเกี่ยวกับที่พักอาศัย โดยมีนายสรวุฒ ธวัชชัยวัฒน์ ประธานชุมชนเลื่อนฤทธิ์ นพ.ไพโรจน์ อุณสมบัติ ผู้แทนชาวชุมชนฯและชาวชุมชนกว่า 500 คน เข้ารับฟังการแก้ไขปัญหา ร่วมซึ่ง นพ.ไพโรจน์ อุณสมบัติ ผู้แทนชาวชุมชนเลื่อนฤทธิ์ซึ่งอยู่มานานกว่า 40 ปี กล่าวว่า ที่ดินที่ชาวชุมชนฯอาศัยอยู่นี้เป็นของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ซึ่งได้ปล่อยให้ประชาชนเช่าอยู่อาศัย และประกอบธุรกิจมากกว่า 50 ปี แล้ว ต่อมาได้รับทราบข่าวจากวารสารของสำนักงานทรัพย์สินฯ เกี่ยวกับนโยบายค่าเช่า ว่าได้มีคนกลางมาประเมินค่าเช่าและการต่อสัญญากับสำนักงาน ซึ่งชาวชุมชนยินดีให้ความร่วมมือทุกประการ ช่วงเวลาต่อมาก็มีข่าวจากหนังสือพิมพ์ธุรกิจฉบับหนึ่ง ว่าจะมีการพัฒนาชุมชนเลื่อนฤทธิ์ให้เป็นลำเพ็งปลาซ่า และสำนักงานทรัพย์สินฯได้มอบอำนาจให้บริษัท วังสินทรัพย์ จำกัด ทำหนังสือแจ้งผู้พักอาศัยขอลีกสัญญาเช่าและให้ขนย้ายทรัพย์สิน ออกจากอาคารที่เช่า พร้อมส่งมอบอาคารสถานที่เช่าคืนภายใน 30 วัน

นพ.ไพโรจน์ กล่าวว่า จดหมายดังกล่าวทำให้ชาวชุมชนที่อาศัยอยู่สะเทือนใจเป็นอย่างมาก รู้สึกเสียใจต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เนื่องจากสำนักงานทรัพย์สินฯไม่ได้มีการประชาสัมพันธ์แจ้งให้ชาวชุมชนฯ ทราบมาก่อน ทำกับชาวชุมชนโดยปราศจากเยื่อใยและไร้คุณธรรม ซึ่งหากสำนักงานฯได้มีการประสานพูดคุยกันก่อนหน้าและจัดสถานที่ใหม่ไว้รองรับกับครอบครัวกว่า 200 หลังคาเรือนของชุมชน เพื่อจะได้มีการเตรียมตัวรองรับกับเหตุการณ์

นายพินิจ กล่าวว่า ตนพร้อมที่จะเป็นคนกลางนำเรื่องนี้ไปประสานกับสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ เพื่อหาวิธีที่จะดำเนินการให้เกิดความเป็นธรรมต่อประชาชน แต่ไม่สัญญาว่าผลจะออกมาเช่นใด โดยร่วมกับ มรว.สุขุมพันธ์ บริพัตร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตสัมพันธวงศ์ เป็นผู้แทนในการไกลเกลี่ยเจรจา และได้แจ้งข้อมูลบางส่วนให้กับประชาชนผู้ร้องเรียนทราบว่า ผู้ที่ได้รับมอบอำนาจจากสำนักงานทรัพย์สินฯ มี 2 บริษัท คือ บริษัท วังสินทรัพย์ จำกัด และบริษัท เมโทรรีเจนท์ จำกัด ซึ่งมีกรรมการบริหารเป็นคนไทยทั้งหมดและได้เคยพัฒนาห้างดิโอสยาม หากพัฒนาชุมชนเลื่อนฤทธิ์ให้เป็นเช่นเดียวกับห้าง ดังกล่าวตนก็ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ปัจจุบันสำนักงานทรัพย์สินฯ ก็ไม่มีนโยบายที่จะสร้างศูนย์การค้าแต่อย่างใด เพียงแต่ต้องการพัฒนาชุมชนให้ดีขึ้นเท่านั้นเอง นอกจากนี้ยังได้ฝากให้ชาวชุมชนร่วมมือร่วมใจกันพัฒนาสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้น สะอาด น่าอยู่ ซึ่งทำให้ประชาชนที่มาชุมนุมกันกว่า 500 คน พอใจกับการมารับปัญหาของ สส.และสก.เป็นอย่างมาก.

ที่มา : ไม่ทราบที่มา (คาดว่าจะหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นฉบับหนึ่ง)

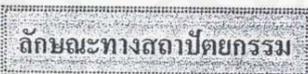
ไปปลิว แสดงความเป็นมาและคุณค่าความสำคัญของอาคาร

หมู่บ้านคุณหญิงเลื่อนฤทธิ์

เค็มที่คินบริเวณนี้เป็นที่อยู่อาศัยของ เตือน* ธิดาของพระยาจำแสนบดี (เดช กฤษะเดชา) และ คุณหญิงพิททอง เป็นเชื้อสายราชินิกุลในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ซึ่งนอกจากจะเป็นผู้ที่มีความงามจนเป็นที่เลื่องลือและมีความรู้หนังสือไทยแตกฉานเกินหน้ากว่าหญิงสามัญชนในสมัยเดียวกันแล้ว “....ผู้อื่นนับแต่เจ้านายข้าราชการทั้งฝ่ายหน้าฝ่ายใน ตลอดจนบุคคลชั้นอื่น ๆ บรรดาที่ได้รู้จักคุ้นเคยก็มาดูเหมือนจะมีแต่ผู้ชอบพอ พิศกันแต่มากและน้อยตามความคุ้นเคย จะหาผู้ใดรังเกียจเกลียดชังคุณหญิงเลื่อนฤทธิ์หาไม่ ทั้งนี้ ก็เป็นธรรมดาเพราะคุณหญิงรักษาวินัยปฏิบัติสม่ำเสมอ เป็นค้ำจุนยศของพระเดชพระคุณในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและเจ้านายมาอย่างไร และเคยบนอบนับถือหรือชอบพอกับท่านผู้อื่นมาอย่างไรก็คงประพฤติเช่นนั้นต่อมา...”

เมื่อรุ่นสาวได้สมรสกับหลวงฤทธิ์นายเวร (ทศ เทพหัสดิน ณ อยุธยา) และมีบุตรธิดาที่หลงเหลือจนเจริญวัยด้วยกัน 4 คน คือ พลโท พระยาเทพหัสดิน (ผาด) นางสาวละม้าย พลตรี พระยาอนุภาพ ไตรภพ (จำรัส) และคุณหญิงเพ็ญศรี อรรถกถยาท้าวติ คุณหญิงได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์จตุลจอมเกล้าฝ่ายใน แล้วได้เลื่อนถึงขั้นคดียจุลจอมเกล้าเป็นเกียรติยศพิเศษ ในกรรยาข้าราชการซึ่งสามีได้รับพานทอง น้อยนักที่จะได้รับพระราชทานเกียรติยศเช่นนี้ ต่อมาในราวปลายรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า คุณหญิงถวายขานที่คินคั้นนี้แต่พระคลังข้างที่ด้วยความจำเป็นบางอย่าง ซึ่งก็ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้รับซื้อไว้แล้วโปรดให้มีการสร้างอาคารแถวขึ้นมาเพื่อเป็นการจัดประโยชน์ตามความนิยมในสมัยนั้นจำนวนกว่า 170 ห้อง

เป็นอาคาร 2 ชั้น เพื่อการอาศัยและการพาณิชย์ เรียงเป็นแถวตามขอบที่คิน และเป็นหมู่รูปสี่เหลี่ยมคี่นค้ำ 2 หมู่ ตรงกลางที่คิน หลังคาปั้นหยามุงกระเบื้องว่าว ก่อกำแพงเป็นแนวสูงเพื่อกันไฟทุกช่วง 2 ห้อง ชั้นบนมีช่องหน้าต่างไม้ฉลุที่กระดานคูนบานคู่ เหนือช่องหน้าต่างมีช่องระบายลมและกันแดดไม้ฉลุคลุมด้วยสังกะสี พื้นทึ่วางระหว่างกันเสาและหลังคาเจาะช่องระบายอากาศหนึ่งฉาบปูนเรียบ เว้นแต่ช่วงที่เป็นแนวกันไฟจะฉาบปูนและเจาะร่องเดินแบบการเรียงหิน ชั้นล่างเปิดโล่งโดยใช้บานประตูเฟี้ยมไม้ฉลุที่กระดานคูน เหนือช่องประตูเจาะช่องคิฉลุทรงเหล็กตลอดแนว เหนือแนวฉลุทรงเหล็กเป็นปูนปั้นซุ้มโค้งเล็กน้อย มีกันสาดสังกะสีคลุมบาทวิถีตลอดแนวคี่

ขนาดของอาคารโดยเฉลี่ยแต่ละคูหากว้าง 3.2 เมตร ยาว 12.0 เมตร สูง 10.0 เมตร

*เค็มคุณหญิงคมีชื่อว่า “เลื่อน” เท่านั้น เพราะคำประกาศชื่อผู้ได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ทั้ง 2 ชั้นของคุณหญิงใน “ตำนานเครื่องราชอิสริยาภรณ์จุลจอมเกล้า” มีว่า “เลื่อน ภรรยาหลวงฤทธิ์นายเวร (ทศ เทพหัสดิน ณ อยุธยา)” แต่สาเหตุที่เรียกกันว่า คุณหญิงเลื่อนฤทธิ์นั้นน่าจะเป็นคำย่อจาก “เลื่อน ภรรยาหลวงฤทธิ์” ส่วนคำว่า “ณ กรุงเทพฯ” นั้น เมื่อ พ.ศ. 2467 ได้มีประกาศในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวให้เปลี่ยนเป็น “ณ อยุธยา”